

Bijlage 1 Instrumentarium van de IGJ in oprichting

Op basis van wetten en normen houdt de IGJ toezicht op de veiligheid en kwaliteit van het zorgaanbod en de producten. Dit doet zij op verschillende manieren. Voor effectief toezicht is handhaving soms noodzakelijk. Handhaving is het interveniëren door de Inspectie naar aanleiding van de oordeelsvorming. De interventie kan variëren van de inzet van informele instrumenten als adviseren/stimuleren tot de inzet van formele handhavingsinstrumenten.

Stimuleren/adviseren

De inspectie gebruikt verschillende middelen om zorgverleners te stimuleren de zorg te verbeteren. Dat kan een persoonlijk gesprek zijn met een directeur van een instelling. Maar ook een artikel in een medisch tijdschrift gericht op alle zorgverleners.

Verbeterplan

De inspectie kan de zorgverlener om een verbeterplan vragen. Daarin moet staan hoe een zorgaanbieder ervoor zorgt dat hij de zorg verbetert en op welke wijze. Daarnaast moet worden aangegeven binnen hoeveel tijd dit gebeurt. De inspecteur controleert of de zorg ook echt is verbeterd, bijvoorbeeld door een onverwacht bezoek.

Als het te lang duurt of de verbeteringen niet genoeg zijn, kan de inspectie een traject van verscherpt toezicht starten

Verscherpt toezicht

Bij verscherpt toezicht let de inspectie extra op een zorgaanbieder. De inspecteur houdt in een periode van verscherpt toezicht nauw contact met de zorgaanbieder. Dat doet de inspecteur bijvoorbeeld door het afleggen van (onverwachte) extra bezoeken. Met het opleggen van verscherpt toezicht krijgt de zorgaanbieder een kans om binnen een bepaalde periode te laten zien dat zij verbeteringen doorvoert. De inspectie publiceert de brief en het rapport waarmee het verscherpt toezicht wordt opgelegd, op haar website.

Voldoet de zorgaanbieder in de periode van het verscherpt toezicht niet aan de eisen die de inspectie stelt? Dan kan de inspectie een zwaardere maatregel inzetten, zoals een aanwijzing.

Welke formele handhavinginstrumenten heeft de inspectie tot haar beschikking?

Bestuurlijk handhavingsinstrumenten

- Bevel inspectie (7 dagen geldig) bij acuut gevaar: aan instellingen en solistisch werkende zorgverleners. De Minister kan de geldigheidsduur van het bevel verlengen; Als het bevel niet wordt nageleefd, dan kan de inspectie naleving afdwingen met een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang.
- Aanwijzing: met een aanwijzing geeft de inspectie opdracht aan een zorgaanbieder om te voldoen aan een wettelijke norm. Als de zorgaanbieder de opdracht niet binnen de gestelde redelijke termijn uitvoert, dan geeft de wet de inspectie de mogelijkheid om naleving van de aanwijzing af te dwingen met een last onder dwangsom of last onder bestuursdwang;
- Last onder bestuursdwang; daarmee kan de rechtmatige situatie door de inspectie worden hersteld op kosten van de overtreder;
- Last onder dwangsom; opdracht aan de overtreder om binnen een redelijke termijn te voldoen aan de wet/norm. Wanneer binnen die termijn niet wordt nageleefd, dan wordt een geldbedrag verbeurd;
- Bestuurlijke boete; bestraffende sanctie op normovertreding.

Tuchtklachten

Het tuchtrecht is ervoor bedoeld om de kwaliteit van de zorg te bewaken en te bevorderen. De inspectie dient een tuchtklacht in als:

- zij beroepsbeoefenaren tijdelijk of permanent, al dan niet onder bepaalde voorwaarden, van de beroepsuitoefening uit wil sluiten of beperken (speciële preventie);
- zij een norm van het professionele handelen wil verduidelijken en/of aanscherpen (rechtsontwikkeling);
- zij wil dat beroepsgroepen kennis nemen van een oordeel van het tuchtcollege (generale preventie).

Wanneer individuele zorgverleners niet geschikt zijn voor de uitoefening van hun beroep wegens zijn lichamelijke, of geestelijke gesteldheid of wegens zijn gewoonte van drankmisbruik of misbruik van middelen. Dan kan de Inspectie een voordracht bij College van Medisch toezicht (CMT) indienen.

Strafrechtelijk

De inspectie heeft ook als taak de opsporing van strafbare feiten, strafbaar gesteld bij of krachtens de wetten op het gebied van de volksgezondheid. Hieraan leveren de Buitengewone opsporingsambtenaren van de inspectie een bijdrage.

Daarnaast gelden de samenwerkingsafspraken uit het Samenwerkingsprotocol van de inspectie en het Openbaar Ministerie (OM).

Uitgangspunt van de afspraken is dat de inspectie vanuit haar verantwoordelijkheid voor de patiëntveiligheid en het OM vanuit de verantwoordelijkheid voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten binnen de wettelijke kaders samenwerken door elkaar tijdig informatie te verstrekken, door af te stemmen over de meest effectieve en proportionele inzet van het handhavinginstrumentarium en af te stemmen over de communicatie met betrekking tot lopende onderzoeken.